

protestantovski — vzgojevali v smislu modernega protestantizma za dobre državljane. V tem taboru je tudi Društvo nemških učiteljev s svojimi 154.000 člani, ki storijo vse, kar je le mogoče, da bi se sedanja šola na Nemškem, katera je po večini konfesionalna (verska), po novem šolskem zakonu razkristijanila ter popolnoma predala državi v roke. Vsi ti trije tabori so opremljeni z orožjem ter so započeli med seboj ostro borbo. Kako se je ta borba že sedaj v začetnem stanju poostrišla, se vidi iz tega, da v tem vprašanju ni moglo priti do sporazuma ne v državnem svetu, ki ga tvorijo zastopniki vseh nemških dežel, ne v nemškem državnem zboru. To vprašanje bo med glavnimi predmeti volilne borbe po razpustu parlamenta, ki ga je kmalu pričakovati.

Šolske zahteve čeških katoličanov. Mesca septembra je bilo na Čehoslovaškem več stotin zborovanj pod geslom »Za svobodno katoliško šolo«. Na teh so češki katoličani postavili te-le minimalne (najmanjše) zahteve: 1. Strogo se naj pazi na to, da ne bodo učitelji pri poduku trosili med šolsko dečo protikrščanski nazorov, marveč da bodo spoštovali verska čustva otrok. 2. Ker se v šolskih knjigah nahajajo razni protiverski spisi, se morajo šolske knjige revidirati in iz njih odstraniti vse, kar je v protislovju s katoliško zavestjo. 3. Ker »Mali šolski zakon« veronauk proglašajo kot neobvezen predmet, se mora ta zakon spremeniti. 4. Kar se tiče verskih vaj, mora udeležba učencev biti obvezna, ne pa neobvezna, kakor to določuje sedaj veljavna naredba. Odpraviti se mora tudi naredba, ki sili katoliške otroke, da se morajo udeležiti proslave Husa — češkega krivoverca. 5. Ker Husov duh prevladuje v državnih šolah, zahtevajo katoličani katoliške šole, v katerih se bo mladina vzgojevala v duhu sv. Cirila in Metoda, sv. Vavilava in sv. Prokopa.

Katoliške šole v Severni Ameriki. Na 71. obnem zboru severoameriškega katoliškega osrednjega društva, ki je vršil od 20. do 24. avgusta t. l., se je katoličanom zopet slovesno in nujno zabičala dolžnost, da morajo katoliški starši svoje otroke pošiljati samo v katoliške šole. Kar se tiče katoliških ljudskih šol v Zedinjenih državah, je njihovo število leta 1924 znašalo 7198, leta 1926 pa je bilo 7449 katoliških šol, v katerih se je vzgojevalo 2.111.560 otrok. Na teh šolah je podučevalo 55.155 katoliških učiteljev. Tekom dveh let je število katoliških učiteljev naraslo za 3532 oseb. Največ katoliških šol in učencev je v nadškofiji Chicago, kjer je 335 šol in 109.806 učencev; Philadelphia ima 272 šol z 117.382 učencev, nadškofija New-Jork 254 šol z 115.218 učencev, nadškofija Pittsburgh 230 šol, nadškofija St. Louis 223 šol, druge škofije pa 200 šol. Kar se tiče katoliških visokih šol v Zedinjenih državah, poroča katoliški list »America«, da je sedaj na katoliških zavodih in vseučiliščih vpisanih 74.849 dijakov. Na pomanjkanju študentov torej ne trpijo katoliške visoke šole, pač pa na pomanjkanju denarnih sredstev. Do zadnjega so učne moči na teh šolah po ogromni večini (90—95%) bile vzete iz vrst katoliškega redovništva. V novejšem času pa katoliški redovniki ne zadostujejo več, da bi se z njimi napolnila vsa učna mesta, zato je potrebno, da se vrzeli napolnijo z laičnimi (posvetnimi) osebami. Te pa je treba drago plačati, kakor tudi vedno bolj rastejo izdatki za učna sredstva, itd. Vsled tega je nastopila finančna kriza in katoliški verniki se pozivajo, da v obilnejši meri prispevajo za vzdrževanje katoliških visokih šol.

Katoličani v Rumuniji in šolsko vprašanje. Rumunski katoličani so imeli 24. in 25. septembra t. l. v mestu Csik svoj katoliški shod. Glavni predmet razprave je bilo šolsko vprašanje. Slišale so se bridke in odločne pritožbe o tem, da rumunska država dela katoliškim šolam vse mogoče nepravice. Vsako leto se vzame eni ali drugi katoliški zasebni šoli pravo javnosti, in predno se to pravo zopet dobi, je treba dosti truda, napora in stroškov. Državna

vlast se vsepovsod meša v katoliško šolstvo, prepove zdaj temu in zdaj drugemu učitelju pravo učiteljevanja, prepove uporabo te ali druge učne knjige, zapleni v celoti ali delno šolske knjižnice. Rumunski katoličani so na svojem zboru slovesno izjavili, da so pripravljeni doprinesati vse žrtve, da ohranijo katoliške šole in zavode. Obenem so tudi sklenili, obrniti se na rumunski parlament z odločno zahtevo, da se mora svoboda katoliških šol na vsak način ohraniti.

Šolske razmere v Angliji in katoličani. Kakor poroča angleški katoliški list »Catholic Times«, je na Angleškem javnih ljudskih šol 20.727, v kojih se vzgojuje 7.050.024 otrok. Zasebnih mestnih šol je 9101 s 4.419.066 otrok. Čistih zasebnih šol je 11.626 z 2.630.967 otrok. Katoličani so leta 1926 iz lastnih sredstev zgradili 13 novih šol, 6 pa so povečali, v dobi od leta 1920 do 1926 pa so angleški katoličani sezidali 60 novih šol in povečali 53 starih. Kar se tiče srednjih šol, jih Angleška ima 1301, izmed katerih pripada 73 katoličanom. Na teh katoliških srednjih šolah je leta 1914 bilo 198.884 dijakov, l. 1926 pa 376.829 dijakov. Stroški za katoliške zasebne šole so veliki in katoličani jih težko zmagujejo. Zato je nadškof Keating v Liverpoolu zahteval, da se mora odpraviti tista postava, ki katoličanom samim nalaga vse stroške za zasebne katoliške šole; država bi morala te šole podpirati ter za nje prispevati denarna sredstva.

Posledice brezverske šole na Francoskem. Francoski katoličani smatrajo kot svojo prvo in poglavitno nalogo, da se borijo zoper brezverstvo sedanje državne šole in za pokristjanjenje šol. Sedanji prosvetni minister Herriot, ki je med drugim odredil, da praznik vernih duš ne sme več biti šole prost dan, stori vse, kar more, da se svobodomiselnosti, veri protivni duh v šolah ohrani in ojači. V Alzaciji in Loreni, kjer je nekaj bila močna šolska avtonomija, se preganjajo veri in cerkvi vdani učitelji in učiteljice. Kako potrebna in upravičena je borba katoličanov za krščansko šolo, dokazujejo vedno bolj rastoče slabše posledice brezverske državne šole. Te posledice so se zadnji čas v vsej svoji pogubonosti pojavile že tudi med kmetsko mladino v Franciji. Kakor poroča pariški katoliški list »Correspondant«, se je med kmetsko mladino, zlasti med kmetskimi mladeniči, razširila verska brezbržnost in mlačnost, ali celo sovražstvo proti Cerkvi in velika moralna pokvarjenost. Razlogi te žalostne prikazni so naslednji: brezverska vzgoja v šoli, protiverski in proticerkveni časniki, slabe knjige z grdimi povestmi, nesramne predstave v kinu in v gledališču in slabo tovarstvo. Vsi prijatelji Francije s strahom gledajo to pokvarjenost francoske kmetske mladine, katera ogroža obstoj Francije. Kaj bi bilo iz naše Slovenije, ako bi iste razmere nastopile med slovensko kmetsko mladino? To zlo se ne da drugače preprečiti, kakor da se odstranijo zgoraj omenjeni razlogi, iz kojih nastane to zlo. Pomočki zoper to zlo so: krščanska šola, krščanski časnik, krščansko društvo.

Letna kronika (1927) na Pohorju.

Zima je nastopila svojo oblast s suhim mrazom, zato pa je zamujeno nadomestila k lanskim božičnim praznikom. Med rezko piskajočo burjo so se valile iz neba široke snežene zaplate, ki so pokrile zemljo z nad pol metra debelim snegom, na vetru razprostrti legah pa še trikrat toliko. Južnih dni je bilo redkih vmes, zato pa smo imeli dober vstrajen sanenc, kar je za naše kmete posebno dobro in važno. Dostikateri ima skladišče plovov in drv v poletju živini nedostopnih grabah; po zimi pa se ta material zvozi s človeško močjo (samotež). Ni to sicer nobeden šport, ipak pa se ga mnogi poprimajo, imajo vsaj zimski čas — zaslužek.

V splošno veselje je starka zima dokaj jadrno odkašljala dalje, kar se pri nas redko dogaja. Nastopila je suha pomlad z jasno-lepimi dnevi. V tem ugodnem položaju so kmetje že s početkom aprila pričeli s setvijo, katero so vsled stanovitnega vremena neobičajno hitro dovršili. Pod to toploto in ugodno klimo se je zelišče, rože in sadno drevje dokaj rano pobrinilo k cvetenju; majnik pa je bil en sam šopek snežnobelega cvetja, ki je obetalo izredno lepo sadno letino. Toda dneva pred večerom ni dobro hvaliti! Primahali so jo trije popotniki: Pankracij, Servacij in Bonifacij, ki so dostikrat prav nezaupni. In res! Dasi tudi sredi majnika, so pokrili naša polja z debelo slano; in odklenkalo je vsem upom na dobro sadno letino. Poleg tega je posmodila slana tudi krompir, koruzo in fižol. Prvi dve vrsti setve sta te posledice brez posebne škode preboleli, fižol pa so morali ponekod še enkrat nasaditi.

Poletje je nastopilo v polnem žaru solne luči, vendar pa je vmes še tuhtam dobro zamočilo. Sicer pa pohorski krajini suša ne more tako zlepa škodovati, kajti večina polja obkroža gozd, gozd pa drži pri največji suši nekakšen hlad in vlago v sebi, iz katere srka v sili tudi polje potrebno mokroto. V gorkoti, slični tekočega leta, jih je pri nas malo. Košnja sena se sme po obilici krme srednja imenovati, po kakovosti pa prvovrstna, seno je prišlo skoraj povsod čim najbolj suho in neizprano pod streho.

Hudih nalivov z gromom in točo nas ni mnogo obiskalo. Najhujše je ropotala dne 10. julija, kakor golobja jajca debela toča se je vsula; ker pa nekatere Pohorje Bog ljubi, je to bil le hipen pojav. Pač pa je v sosednih srenjah napravila dokaj škode, zlasti hmelj je nekaterim dobro oklestila. Hmelj danes pri nas tudi spričuje, da gospodarsko napredujemo, imamo namreč povečini nove lanske in pred lanske nasade. Prva poskušnja je pokazala, da mu naša klima še precej ugaja, ponekod so ga prav dosti natrgali, zlasti v sosednem Vuhredu, še več pa v marenberškem okraju. Vsekakor pa se čuje, da so se s to novotarijo vrezali, ako se cene hmelju ne okrepijo. Značilno je tudi, da so ga nekateri ubožnejši sloji prekrstili, namreč namesto hmelj, ga nazivajo: »Ubohig ljudi lakota.« In čemu? Zato, ker posestniki, ki so imeli odvisno zemljo, so jo radi dajali revnejšim v odslužek, zanaprej pa je jim bo še samim premalo, če bodo to divjačino le preveč rinili na polje, ki ga imamo pri nas itak malo.

Jesen je nastopila z lepim časom, ki pa se je dokaj jadrno preokrenil v viharne, mokre dni, zlasti z otavo je bil križ vsled nestanovitnega vremena. Večina kmetov jo je le napol suho zvozilo v hrame, če vremena ni, pa ga ni, kaj si hočejo! Proti koncu pa so se vrstili čim manj lepi dnevi. Kakor rečeno, sadja ni bilo ponekod niti za otroško veselje. Rž je dala srednjo mlavec, nekaj več uspeha je bilo z ovsem. Vse pridelke pa je prekašal krompir, letošnjim kosom enakega se redko koplje v naši okolici. Tudi koruza se je ponekod izvrstno obnesla, sorazmerno je tudi fižol prav dobro uspel in še ajdova žetev je bila precej dobra.

V socialnem gibanju pa se pripisuje v naši vasi največ važnosti praznovanju 25letnice vlč. g. župnika Andreja Fišerja, odkar že vzorno, marljivo in v splošno zadovoljnost deluje v dušni, oziroma tudi telesni dobrobit naše fаре. V ta spomin je zvezan tudi časten prihod našega prevzisenega nadpastirja g. dr. Andreja Karlina, katero čast je poklonil vlč. g. župniku za dolgoletni trud v naši težavni župniji. Občani so mu priredili nad vse lep sprejem, kdo pa bi tudi tako imenitnega poseta ne bil vesel. Se v posebnem jasnem žaru pa so zaplapolala srca naših faranov, ko je nam vladika blagoslovil lepi kip Sreca Jezusovega, katerega je tudi posvetil celo ribniško srenjo. Tako se sedaj tudi naša fara mirno razvija pod varno zaščito Kralja zlatih nebes in solzne zemlje.

Ciril Miklavc.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor.

V lastni novozgrajeni palači, Aleksandrova cesta 6. pred franciškimi cerkvijo.

Iskate vse bančne posle najkvalitetne. — Največje obsestvenje vlag na knjižice in v tačnem računu.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Cunje,

staro železo, baker, medenino, svinec, cink, papir, glaževino, kosti in krojaške odpadke kupim in plačam najboljše.

Dravska A. Arbeiter, Maribor, ulica 15.

Iščem stalne nabiralce

1025 in nakupovalce.

Pozor!

Priporočam svojo veliko zalogo v galanteriji, igračah kakor domačo in kuhinjsko orodje za najnižje cene. Priložnost: Papuče za otroke od Din 10.—, za dame od Din 22.—, za gospode od Din 25.— naprej; 3 par. ženskih nogavic za 20.— Din kakor tudi vsako drugo vrsto. Pri nakupu od 100 Din nudim 5% popust.

JOSIP MLINARIČ, MARIBOR, GLAVNI TRG 17 1447

Kostanjev taninski les

kupuje stalno:

1478

FRANC KUPNIK, KOSTRIVNICA—PODPLAT.

CIRILOVA KNJIŽNICA

OBSEGA SEDAJ SLEDEČE ZVEZKE:

1. Dr. Karl Capuder: Naša država (razprodano).
2. Dr. Leopold Léonard: Jugoslovanski Piemont, Din 7.—
3. Dr. Leopold Léonard: Slovenska žena v dobi narodnega preporoda, Din 10.—
4. Moj stric in moj župnik, Din 4.—
5. G. J. Whyte Melville: Gladiatorji, I. del, Din 8.—
6. — II. del, Din 10.—
7. H. G. Wells: Zgodba o nevidnem človeku, Din 7.—
8. B. Orczy: Dušica, I. del, Din 16.—
9. — II. del, Din 25.—, III. del Din 32.—
10. A. Conan Doyle: V hibijski puščavi, Din 12.—
11. Arnold Bennett: Živ pokopan, Din 8.—
12. E. R. Burroughs: Džungla, I. del, Din 18.—
13. — II. del, Din 14.—
14. Elza Lešnik: »Sumi, sumi Drava...«, Din 5.—
15. Matija Ljubša: Slovenske gorice (razprodano).
16. Erckmann—Chatrian: Zgodbe napoleonskega vojaša, Din 12.—
17. Antonio Fogazzaro: Mali svet naših očetov, Din 22.—
18. Anton Kosi: Iz otroških ust, Din 8.—
19. Dr. J. Jeraj: Kadar rože cveto, Din 8.50.
20. J. F. Cooper: Zadnji Mohikane, Din 11.—
21. Pavel Keller: Dom, Broš, Din 22.—, vez, Din 23.—
22. Gabriel Majcen: Kratka zgodovina Maribora, Din 24.—

Naložite denar le pri

Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z nōomejeno zavézó

Cankarjeva ulica štev. 4

poleg daykarije (poprej pri „Belem volu“), kjer je najbolj varno naložen in najugodnejše obrestuje

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama

Posojila pō najnižji obrestni meri

1165

Ustanovljena leta 1859

Klobučarna Lambert Chiba Celje, Kralja Petra cesta 14

Trgovina klobukóv in klobučarskih izdelkov. Prevzema vsake vrste popravila po najnižji dnevni ceni! — Točna in solidna postrežba!

NA NOVO!

NA NOVO!

Na novo otvorjena trgovina pletenin

Ženko Hribar Celje, Slomškov trg 1 (pri farni cerkvi)

priporoča cenj. občinstvu svojo veliko tovarniško zalogo pletenih izdelkov, kot: nogavice, rokavice, pleteno perilo, športne telovnike vseh vrst i. t. d. po dnevni konkurenčni ceni.

POSTREŽBA PRVOVRSTNA!

NA DEBELO

1050

NA DROBNO